

ANNA MARIA VAN SCHURMAN (UTRECHT)
AAN CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)
18[/28] DECEMBER 1647
4724A

Antwoord op Huygens' ongedateerde brief (**4719A**).

Samenvatting: Anna Maria zegt Huygens dank voor de toezending van diens *Pathodia*. Zij heeft Huygens samen met Utricia Ogle stukken uit de *Pathodia* horen zingen, maar acht zichzelf niet goed genoeg om samen met Utricia te musiceren.

Over een antwoord door Huygens is niets bekend.

Datering: De datering van de brief is vrijwel zeker Oude Stijl. Zie de toelichting bij **4719A**.

Primaire bronnen: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. 133 B 8, nr. 65: brief (doubbelvel, a | d, 20x31cm; autograaf). — *Opuscula* (Schurman 1648), pp. 241-243.

Vroegere uitgaven: Worp 4, nr. 4718, p. 442: volledig.

— Rasch 2007, nr. 4724A, pp. 848-850: volledig, met Nederlandse vertaling.

— Van der Stighelen & De Landtsheer 2009, pp. 186-187: volledig, in Nederlandse vertaling.

Namen: Minerva; Utricia Ogle; Polyhymnia; Sirene (= Utricia Ogle).

Titel: *Pathodia*.

Glossarium: -: @LF@H (onmuzikaal); harmonicus (harmonisch); numeri (muziek).

Transcriptie

Nobilissimo viro

Domino Constantino Hugenio, Equiti, Zulichemi Dynastæ, Celsissimo Principi Auriaco à Consiliis et Secretis Primo.

Hagam.

---

¹Domino Nobilissimo Domino Constantino Hugenio salutem plurimam dicit Anna Maria à Schurman.

Ne putes, vir illustris, te serò misisse hoc munus perquam eximium, cum ejus generis sit, ut nun- | 242 | -quam non gratissimum advenire potuerit. Desiderium quidem sui diuturniori morâ nobis non parum auxerat, verum id tandem numeris harmonicis abundè explevit. Gratulor autem nobis inprimis, quod genti nostræ, quæ apud exteros penè -: @LF@H audire solebat, decus suum egregiè asseruisti. Ego certè nihil non utilitatis hinc mihi polliceri ausim, quia hoc 6, 4: Z84@< amicâ manu vicinæ nostræ nobilissimæ nobis offerendum curasti, cujus ope auspiciisque facilius ad hæc sacra aditus patebit. Non equidem sic Stoæ faveo, ut non libenter fatear, hâc *Pathodiâ* me summopere commoveri, quod usu maximè cognovi, cum non ita pridem unâ cum Sirene nostrâ mirabile quoddam ejus specimen præberes. Spero itaque fore, ut eâdem conciliatrice cum Polymniâ aliquando redeam in gratiam, vel invitâ, quod dicitur, Minervâ. Quicquid sit, tametsi nostra Musa Dominæ Swanix numeris nondum satis bene consonet, ni- | 243 | -mirum velut anser olori, optimè tamen tum voce tum mente conspiramus ad gratias tibi agendum quam possumus maximas, illa quod præclarum hoc opus ejus nomine inscribere, ego vero quod meum in codicem tuum referre volueris. Vale. Ultrajecti, XV Kalendas Januarias MDCXLVII.

---

1. *Opuscula*: <Viro clarissimo> in plaats van <Domino nobilissimo>.

Vertaling

Aan de edele heer Constantijn Huygens, ridder, heer van Zuilichem, eerste raad en secretaris van Zijne Hoogheid de prins van Oranje.

Den Haag.

Anna Maria van Schurman groet de edele heer Constantijn Huygens.

Denk niet, waarde heer, dat u dit wel heel waardevolle ²geschenk te laat hebt gezonden, want het is van een zodanige aard, dat het nooit anders dan in de meeste dank zal kunnen worden aanvaard. Door het lange uitstel was ons verlangen ernaar des te meer toegenomen, en het [verlangen] is nu toch werkelijk door deze harmonieuze muziek geheel en al vervuld. Ik prijs ons echter vooral gelukkig dat u voor ons eigen volk, dat in het buitenland gewoonlijk als vrijwel ¹onmuzikaal¹ werd beschouwd, zo krachtig aanspraak maakt op roem. Ik zou hierom beslist iets van mijn dienst willen aanbieden, aangezien u ervoor hebt zorggedragen dat deze ¹kostbaarheid¹ mij door de vriendenhand van mijn gewaardeerde ³buurvrouw werd aangeboden, met wier hulp en toezicht de toegang tot deze heilige [gezangen] zich gemakkelijker zal openen. Ik hang de Stoa niet zo krachtig aan dat ik niet met genoegen beken dat ik door deze *Pathodia* buitengewoon word geroerd, hetgeen ik uit ervaring weet toen u niet lang geleden met onze wonderbaarlijke ⁴Sirene een voorbeeld ervan voordroeg. Ik hoop daarom dat ik door haar tussenkomst weer in het reine kom met Polyhymnia, zij het tegen de zin van Minerva, zoals men zegt. Hoe het ook zij, hoewel mijn muze met ⁵mevrouw Swann wat betreft de muzieknoten nog niet voldoende in harmonie is, [maar] meer als een gans bij een zwaan, zullen wij toch samen proberen met de stem en met de geest u zoveel mogelijk dank te zeggen, *zij* omdat u haar naam vóór in dit werk hebt willen schrijven, *ik* omdat u de mijne op uw lijst hebt willen plaatsen. Gegroet. Utrecht, 18 december 1647.

---

2. *Pathodia*.

3. Utricia Ogle.

4. Utricia Ogle.

5. Utricia Ogle.